

- Între **27–28 noiembrie 2010** cercetătorii ISPMN Gyula Kozák și László Fosztó au participat la **conferința națională *Incluziunea socială a femeilor rome*** organizată de către Asociația Femeilor Rome din România. Gyula Kozák a susținut prezentarea ***Principii metodologice în cercetarea condiției femeilor rome***. Cercetătorii ISPMN au participat și la discuțiile de atelier (pe tematicile ocupării forței de muncă – Gyula Kozák, politici de sănătate – László Fosztó) prin care Asociația Femeilor Rome din România urmărește elaborarea unei propuneri de politici publice care va fi înaintată Guvernului Român. Participanții conferinței au semnat o scrisoare: <http://www.feminism-romania.ro/index.php/ro/presa/editoriale/319-scrisoare-a-femeilor-activiste-rome>. Traducerea în limba maghiară a acestei scrisori o puteți accesa la: <http://figyelo.transindex.ro/?cikk=1063>.
- În data de **30 noiembrie 2010**, Stefánia Toma (cercetătoare ISPMN) a făcut parte din **Grupul de lucru pentru incluziunea romilor din cadrul Parlamentului European** care a organizat, în Bruxelles (Belgia), o sesiune de lucru axată pe ***schimbarea strategiilor de incluziune a romilor la nivel european***. La această sesiune au participat: profesorul Jerzy Buzek (președintele Parlamentului Europei), Livia Járóka (președintele grupului de lucru), Claude Moraes (coordonatorul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne a Parlamentului European), precum și cercetători în domeniul sociologiei, antropologiei și etnografiei din mai multe țări europene – Stefánia Toma (cercetătoare ISPMN), Iliana Tsankova (cercetătoare Goldsmiths College), Durst Judit (Universitatea College London), Monica Rossi și Elisabeth Tauber (cercetătoare în Italia), Michael Stewart (profesor al Universității College London). Concluziile **prezentării Stefániei Toma** (ISPMN) s-au focalizat pe două aspecte: primul a fost că politicile în sfera educației ar trebui racordate la cererile pieței muncii, iar al doilea aspect a fost că o comunitate coezivă poate transforma cunoștințele și rețelele locale în resurse, cu ajutorul cărora pot fi create sisteme sustenabile și de succes în domeniile în care sistemul central a eșuat. Michael Stewart, profesor la Universitatea College London, a făcut un rezumat pe baza rezultatelor cercetărilor prezentate și a arătat modul în care acestea pot oferi o bază utilă pentru dezvoltarea politicilor la nivel european și național. După această întâlnire, Járóka Livia a susținut o prezentare în fața Comisiei Europene pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne, în care a prezentat principalele concluzii și recomandări privind *Strategia europeană pentru romi*.
- **Joi, 2 decembrie 2010**, ISPMN a organizat un **seminar demografic** urmat de **lansarea volumelor *Minorități în zonele de contact interetnic. Cehii și slovacii în România și Ungaria*** respectiv traducerea acestuia, ***Kisebbségek interetnikus kontaktzónában. Csehek és szlovákok Romániában és Magyarországon***, apărute la Editura Institutului pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale și Editura Kriterion. Editorii volumele sunt Jakab Albert Zsolt și Peti Lehel (cercetători ISPMN). La seminarul demografic au participat invitați din Slovacia, Ucraina și Serbia – Gyurgyík László, Molnár József, Badis Róbert – iar din partea ISPMN Kiss Tamás (secretar științific ISPMN) și Csata István. Discuțiile din cadrul seminarului s-au focusat asupra elaborării unei metodologii de cercetare comune cu ajutorul căreia pot fi studiate tendințele demografice ale populației maghiare și rome din țările reprezentate la întâlnire. Pe viitor, cei prezenți și-au propus și editarea unui volum care va conține rezultatele cercetărilor efectuate de către acești specialiști. Seminarul a fost urmat de lansarea volumelor ***Minorități în zonele de contact interetnic. Cehii și slovacii în România și Ungaria*** respectiv, ***Kisebbségek interetnikus kontaktzónában. Csehek és szlovákok Romániában és Magyarországon*** prezentate de către dr. prof. Pozsony Ferenc care a remarcat noutatea pe care aceste două volume o aduc pe piața editorială prin încercarea de a construi un cadru comun pentru studiarea cehilor și slovacilor din Bazinul Carpatic.

- În perioada **2–4 decembrie 2010** s-a desfășurat **prima conferință internațională a Societății Sociologilor din România**, eveniment găzduit de Facultatea de Sociologie și Asistență Socială a Universității Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca. În cadrul acestei conferințe, moderatorii a trei paneluri tematice au fost cercetători ai ISPMN. Primul dintre acestea **Schimbări în regimul minorităților** (panel condus de către István Horváth – președinte ISPMN și László Fosztó – cercetător ISPMN) a găzduit prezentări bazate pe studii de caz sau analize cu caracter sintetic pornind de la premisa că existența minorităților naționale poate fi descrisă prin următoarele domenii: instituțiile și structurile sociale prin care se poate defini locul unui grup minoritar în societatea mai largă, prin valorile, atitudinile și practicile cotidiene care ghidează interacțiunile dintre membrii unei minorități și majoritari. Cel de-al doilea panel intitulat: **Forme de incluziune socială: relațiile romilor cu populația majoritară** (condus de către István Horváth – președinte ISPMN și László Fosztó – cercetător ISPMN) a propus explorarea formelor existente de incluziune socială. Pe de o parte anchetele sociale relevă unele caracteristici care indică forme existente de incluziune socială (ex. participarea în economia informală) pe de altă parte studiile de comunitate făcute în rândul comunităților unde trăiesc romi și alte grupuri au relevat existența unor practici cotidiene și relații sociale prin care romii interacționează în forme diverse cu majoritarii. Prezentările s-au bazat pe studii de caz, situații locale, practici pozitive etc. prin care relațiile sociale produc incluziunea grupurilor de romi din România. Cel de-al treilea panel: **Living Citizenship: Immigration, Transnational Ties, and States in the Enlarged Europe** (condus de către Anghel Remus – cercetător ISPMN și Irina Culic – Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), bazat pe cazuri empirice, a supus discuției strategiile pe care atât statele cât și imigranții le adoptă vis-à-vis de cetățenia multiplă. Totodată, au fost supuse discuției și conceptele dezvoltate pentru înțelegerea realității complexe a noilor spații sociale cât și a practicilor ce iau naștere în aceste noi spații.
- **Vineri, 3 decembrie 2010**, a avut loc, în Cafeneaua Casei Tranzit din Cluj-Napoca, **lansarea numărului 4/2010 al revistei anBlok** (din Ungaria) "Cigányozás" [Făcut țigan/Called Gypsy]. Evenimentul a fost organizat de către Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN) împreună cu Fundația TRANZIT din Cluj. Din partea ISPMN au participat László Fosztó (cercetător ISPMN), István Horváth (președinte ISPMN) și Gyula Kozák (cercetător ISPMN). Acest număr tematic abordează problemele legate de categorizarea etnică a romilor în spațiul public. Articolele din revistă abordează probleme legate de recunoașterea și negarea identităților precum și dinamica refulării și „erupției” discursurilor despre „țigani” din Europa. Studiile sunt bazate pe cercetări din Ungaria, România și Italia.
- **7–8 decembrie 2010** a avut loc **lansarea filmului documentar Când noi eram mulți. Trecutul și prezentul comunității germane din Hodod**. În data de **7 decembrie** filmul a fost prezentat în cadrul unui **atelier științific ISPMN** la care au participat cercetătorii institutului și Szilágyi Levente – muzeograf al Muzeului Satu Mare, inițiatorul documentarului și expert al echipei de producție. În data de **8 decembrie**, documentarul a fost vizionat la sediul Asociației Etnografice Kriza János, eveniment la care au luat parte și câțiva membri ai comunității din Hodod. Filmul prezintă comunitatea din Hodod, județul Satu Mare. Această comunitate germană în urmă cu șaizeci de ani număra peste șase sute de suflete, dar astăzi numără – datorită situației politice de după al Doilea Război Mondial, după ce multe familii au urmat calea emigrării – în jur de 20 de germani, restul fiind risipiți în lume. Filmul este realizat în cadrul proiectului *Patrimonium. Valorificarea moștenirii culturale comune în regiunea de graniță*, proiect derulat de către Muzeul Județean Satu Mare și Direcția Muzeelor din județul Szabolcs-Szatmár-Bereg (Ungaria), finanțat prin Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România 2007–2013. În cadrul echipei ce a realizat acest documentar, Peti Lehel (cercetător ISPMN) a fost expert–interlocutor, filmul fiind realizat în cadrul unui proiect de colaborare între Muzeul Satu Mare și ISPMN.

- **Joi, 9 decembrie 2010**, Stefánia Toma a susținut o **prezentare** cu titlul: *Ultima picătură – posibile interpretări ale conflictelor între maghiari și romi în Secuime*. Prezentarea a avut loc la Fundația pentru Cercetări Sociale „Max Weber”, de la ora 20.00 (Cluj-Napoca, Str. Tipografiei nr. 12) și face parte din seria de prezentări în cadrul Colegiului Studențesc „Max Weber”.
- **Miercuri, 15 decembrie 2010**, a apărut numărul 36 din seria *Studii de atelier*. Cercetarea minorităților naționale din România/Working Papers in Romanian Minority Studies/Műhelytanulmányok a romániai kisebbségekről a Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale intitulat: *“We are Gypsies, not Roma!”: Ethnic Identity Constructions and Ethnic Stereotypes – an example from a Gypsy Community in Central Romania*. Autoarea textului este Marin Timeea Elena. Textul propune o discuție asupra termenilor de „țigăni” și „roma”. Articolul înaintează ideea că acești termeni, așa cum sunt utilizați în anumite domenii, sunt simplificați, ca urmare a tendinței de omogenizare a acestora. Prin studiul de teren efectuat pe parcursul a două luni într-o comunitate de țigani din zona Brașovului, autoarea arată că utilizarea acestor termeni în viața cotidiană variază și depinde în mare măsură de persoana care îi utilizează precum și de situația în care sunt utilizați. Rareori, definițiile pe care le dau intervievații/informanții corespund înțeleșului pe care îl au termenii atunci când sunt utilizați în discursul politic sau în discursurile oficiale, în general. Interviuurile cu gadje și cu țigani relevă faptul că în spatele acestor termeni se ascunde o mare complexitate. Studiul subliniază rolul pe care îl joacă stereotipurile și prejudecățile în definirea etnicității și totodată, care sunt strategiile cotidiene de luptă împotriva acestora. Textul este publicat în limba engleză și poate fi accesat în format electronic la: <http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:studii-de-atelier/locale:rom>
- **Luni, 20 decembrie 2010**, a apărut numărul 37 din seria *Studii de atelier*. Cercetarea minorităților naționale din România/Working Papers in Romanian Minority Studies/Műhelytanulmányok a romániai kisebbségekről a Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale intitulat: *Romániai magyar nonprofit szervezetek – 2009-2010. A szervezetek adatbázisának bemutatása és a nonprofit szektor szociológiai elemzése*. Autorul textului este Kiss Dénes, sociolog și cadru didactic al Facultății de Sociologie și Asistență Socială, din cadrul UBB, Cluj-Napoca. Studiul își propune realizarea unei analize sociologice a organizațiilor civile – sau a sferei nonprofit – maghiare din România. Textul urmărește două scopuri. Pe de o parte s-a încercat elaborarea unei descrieri a sferei organizaționale respective pe baza mărimii și distribuției teritoriale, a distribuției organizațiilor pe baza activității lor principale, respectiv a resurselor lor materiale, infrastructurale și umane. Pe de altă parte, s-a încercat evidențierea caracteristicilor acestei sfere organizaționale prin compararea ei cu sectoarele nonprofit din celelalte țări europene. Una dintre concluziile principale ale studiului este faptul că față de mărimea populației maghiare din România, sfera organizațională în cauză este relativ mică; angajații sferei lucrează în primul rând în organizațiile furnizoare de servicii (sociale, educaționale și de sănătate) deși majoritatea organizațiilor sunt de profil cultural, iar în funcționarea lor organizațiile se bazează în primul rând pe finanțări provenite de la statul român și maghiar, respectiv pe donații provenite din țările occidentale. Textul este publicat în limba maghiară și poate fi accesat în format electronic la: <http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:studii-de-atelier/locale:rom>
- În luna **decembrie** la Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale au mai apărut următoarele **volum**e:
Rogers BRUBAKER – Margit FEISCHMIDT – Jon FOX – Liana Grancea: *Politică naționalistă și etnicitate cotidiană într-un oraș transilvănean*
Abstract: Elaborată pe baza a șapte ani de cercetare de teren, cartea de față examinează nu doar câmpurile puternic polarizate ale politicii naționaliste – la Cluj, în Transilvania și în Europa Centrală și de Est – ci și domeniul mult mai fluid al experienței, înfăptuirii și înțelegerii etnicității și naționalității în viața cotidiană. Prin acest demers, cartea răspunde unor întrebări fundamentale despre etnicitate: unde apare, unde contează și cum operează aceasta? Depășind diviziunile convenționale ale muncii academice, Rogers Brubaker și colaboratorii săi utilizează perspective rareori juxtapuse: istorică și etnografică, instituționalistă și interacționistă, politică și experiențială.

Dezvoltând teza lui Brubaker din inovatoarea *Ethnicity without Groups*, cartea de față demonstrează că, în ultimă instanță, tocmai în și prin experiența cotidiană – tot atât de mult precum în disputa politică sau articularea culturală – etnicitatea și naționalitatea sunt produse și reproduse drept categorii fundamentale ale vieții sociale și politice.

KISS Tamás: *Adminisztratív tekintet. Az erdélyi magyar demográfiai diskurzus összehasonlító elemzéséhez. Az erdélyi magyar népesség statisztikai konstrukciójáról [Perspectivă administrativă? O analiză comparativă a discursului demografic maghiar din România]*

Abstract: Volumul are două părți relativ independente, cu abordări teoretice diferite. Prima parte prezintă o analiză comparativă a discursului demografic maghiar din România. Analiza cuprinde texte dedicate tematicii demografice mai ales din perioada dictaturii comuniste, însă au fost incluse și câteva texte din perioada postdecembristă. Aici un important punct de reper este discursul demografic românesc. A doua parte a volumului prezintă un model demografic al populației maghiare din România, elaborat în cursul cercetărilor care au avut loc după recensământul din anul 2002. Deși volumul prezintă un model demografic și procese demografice, abordarea teoretică nu este (sau doar parțial) una demografică. Populația/societatea maghiară din România este prezentată în această parte ca fiind un proiect etno-politic și o construcție socială. Obiectivul analizei însă nu este deconstrucția unei viziuni asupra comunității maghiare. Volumul vrea doar să clarifice presuposițiile și consecințele acestei viziuni. Bineînțeles însă că analistul are de gând să găsească alternative în privința unor elemente a acestei construcții, considerate ca fiind inutile și problematice din perspectiva proiectelor care vizează comunitatea maghiară.

GIDÓ Attila – HORVÁTH István – PÁL Judit: *140 de ani de legislație minoritară în Europa Centrală și de Est*

Abstract: Volumul cuprinde prezentările susținute la conferința intitulată *140 de ani de legislație minoritară în Europa Centrală și de Est* (11–12 decembrie 2008, Cluj-Napoca). Studiile se încadrează în următoarele teme majore: contextul istoric și ideologic (istorie a ideilor) al legii naționalităților din 1868, reacția naționalităților față de lege, istoria instituțională a legilor naționalităților din Europa Centrală și de Est, analiza comparată a diferitelor legislații privind naționalitățile din Europa Centrală și de Est, legile actuale în problema minorităților în Europa Centrală și de Est, mecanisme de funcționare.

KÖNCZEI Csongor: *Coreografia și etnocoreologia maghiară din Transilvania în mileniul trei*

KÖNCZEI Csongor: *Az erdélyi magyar táncművészet és tánctudomány az ezredfordulón*

Abstract: Conferința științifică organizată pe 29 aprilie 2009 de către Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN) și Fundația Tranzit intitulată *Coreografia și etnocoreologia maghiară din Transilvania în mileniul trei* [*Az erdélyi magyar táncművészet és tánctudomány az ezredfordulón*] a fost apreciată ca fiind prima manifestare științifică de acest gen din Transilvania. Volumul de față include variantele redactate ale prelegerilor din această sesiune științifică și prin intermediul traducerii – care conferă volumului o importanță aparte – situația actuală a artei coreografice și a coreologiei maghiare din Transilvania devine cunoscută și publicului român format din specialiști și cititori interesați.

Volumele pot fi achiziționate acum și online la adresa:

<http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:carti/locale:rom>.

- Cei interesați de evenimentele organizate de către ISPMN pot accesa pagina noastră de internet <http://www.ispmn.gov.ro/>. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.